

ĐỨC PHẬT THÀNH ĐẠO

Mùng 8 tháng chạp, sao mai lấp lánh báo hiệu đêm dài sắp chấm dứt.

Kinh Hoa Nghiêm mở đầu: “Khi ấy đức Thê Tôn ở xứ Ma Kiệt Đà, dưới gốc cây Bồ-đề, nơi hết thấy pháp thành chánh giác. Trí vào tam thế tất đều bình đẳng. Thân sung mãn tất cả thế gian. Âm thanh khắp thuận mười phương quốc độ. Thí như hư không bao gồm các sắc tướng, đối với các cảnh giới không phân biệt. Lại như hư không, khắp cùng tất cả, bình đẳng vào trong các quốc độ”.

Trong Hoa Nghiêm Sớ Sao, Thanh Lương quốc sư giảng:

Xứ Ma Kiệt Đà ở phương Tây thành Vương Xá, Ấn Độ. Ma Kiệt Đà: Tàu dịch là Biển Thông Tuệ (các bậc thông tuệ khắp đầy trong nước).

Nơi hết thấy pháp thành chánh giác: Giác cả sự và lý như tỉnh cả mộng và ngủ. Tự thấy mình ở khắp hết thấy pháp, khắp hết thấy chúng sanh, khắp hết thấy quốc độ. Đây là nói về không gian. (Kinh Lăng Nghiêm giảng rõ nghĩa này.)

Trí vào tam thế là nói về thời gian. Quá khứ còn trẻ con, hiện tại đang lớn, mai sau sẽ già. Tất thân bằng cơm gạo (đất) nên vô thường. Tánh Phật đang thấy nghe hay biết, không trẻ không già nên gọi là bình đẳng. Chân tâm bản tánh vẫn thường trụ. Sai biệt trí (như lượng trí) thấy rõ thế gian hằng biến đổi sanh diệt, gọi là vào tam thế. Căn bản trí (như lý trí) chứng bản tánh chân thường gọi là tất đều bình đẳng.

Thân tâm thế gian tuy hình tướng hư vọng nhưng bản chất chính là Phật tánh thường trụ. Hai tướng Chân và Tục như nước và sóng vẫn không hai. Song chiếu như vậy là Trung Đạo.

Biển đại trí hằng tại thế gian, bậc phước chúng sanh không biết cứ cho là cao

xa bí mật, tự cam vô phân. Phật rất xót thương.

THÂN NGHIỆP

Thân sung mãn tất cả thế gian: Pháp thân như hư không. Trí thân như ánh sáng mặt trời hòa khắp hư không. Sắc thân như vầng mặt trời tròn. Mặt trời vẫn đứng yên. Vì quả đất vẫn xoay nên ta tưởng như mặt trời có mọc có lặn. Sắc thân Phật nay đã Niết-bàn nhưng pháp thân Phật như hư không vẫn thường trụ, viên biến. Nghĩa là ở mỗi mảy bụi, Phật vẫn đang có mặt. Phật hiện tại đang sung mãn khắp pháp giới như hư không không chỗ nào vắng mặt. Văn các kinh thường nói: Phật thường trụ ở khắp mười phương, không đến không đi, toàn thân xú xú đều đầy đủ.

Phật có 10 thân: pháp thân, báo thân, hóa thân, bồ đề thân (thân nói ở đoạn trên rút ở kinh Hoa Nghiêm), nguyện thân, trí thân, lực trì thân, như ý thân, tướng hảo thân, phước đức thân.

KHẨU NGHIỆP

Âm thanh khắp thuận mười phương quốc độ.

- a) *Một lời diễn nói tất cả các loài đều hiểu.*
- b) *Một lời diễn nói vô biên nghĩa.*
- c) *Âm thanh vang xa mười phương đều nghe.*

Ý NGHIỆP

Thí như hư không bao gồm các sắc tướng, đối với các cảnh giới không phân biệt:

Đại viên kính trí vô phân biệt, hành tướng sở duyên vi tế khó biết. Như gương lớn hiện chúng sắc tướng, Phật thấy rõ tất cả tâm niệm chúng sanh.

Bình đẳng tánh trí quán tất cả pháp đồng thể Phật tánh nên hằng đại từ đại bi, tùy chỗ chúng sanh cần dùng mà hiện thân hiện cảnh để hóa độ.

Đại viên kính trí vô phân biệt như gương vô tâm soi chiếu. Bình đẳng tánh trí vô phân biệt như ánh sáng mặt trời hòa với hư không. Vì không đối tượng nên gọi là không phân biệt (nhưng vẫn biết rõ ràng).

Lại như hư không khắp cùng tất cả, bình đẳng vào trong các quốc độ:

Diệu quan sát trí khéo quán các pháp tự tướng (viên thành thật) cộng tướng (y tha khởi) nên chẳng gì không khắp biết. Trí này năng hiện vô biên thân thông.

Thành sở tác trí thị hiện 5 căn đủ thứ biến hóa khắp mười phương để lợi ích hữu tình.

Hai dụ hư không thành 4 nghĩa: a) Bao hàm và phổ biến là sai biệt trí (đại bi). b) Vô phân biệt và bình đẳng tùy nhập là căn bản trí khiến chứng nhập chân như.

Trí tánh và sắc tánh đồng một pháp thân. Khắp tất cả chỗ, sắc hiện ra không có hạn lượng. Tùy chúng sanh tâm, Phật thị hiện mười phương thế giới, vô lượng

hóa thân, vô lượng trang nghiêm. Chân như dụng tự tại, tâm thức phân biệt của phàm phu chẳng thể biết. Nhưng nếu học Phật pháp thì có thể hiểu.

Đức Phật vừa thành đạo liền tuyên bố: Lạ lắm thay! Hết thấy chúng sanh đều đầy đủ trí tuệ đức tướng Như Lai”.

Kinh Lăng Nghiêm và tất cả các kinh đại thừa đều ấn chứng: “Mười phương Phật, mười phương chúng sanh đồng một thể tánh thường trụ chân tâm. Chỉ khác nhau ở chỗ mê và ngộ”.

Một phen đã mê thì Phật tánh gọi là tạng thức (a-lại-da). Tạng là cái kho chứa các chủng tử.

Mỗi người sanh ra tuy hai bàn tay trắng nhưng trong tạng thức có mang theo đủ thứ nghiệp thiện ác. Rồi lớn lên, thân miệng ý lại tiếp tục tạo các nghiệp mới. Nghiệp báo vận hành ngoài tâm hiểu biết của chúng ta. Tuy vậy ai cũng có năng lực

cải tạo vận mạng. Nếu mình không làm chủ đời mình thì nghiệp sẽ làm chủ, đưa mình vào vòng luân hồi sanh tử. Nếu ta hướng thượng thì giải thoát.

Hiện tại chúng ta thấy bằng nhãn thức.

Hiện tại chúng ta nghe bằng nhĩ thức.

Hiện tại chúng ta ngửi bằng tỵ thức.

Hiện tại chúng ta nếm bằng thiệt thức.

Hiện tại chúng ta xúc bằng thân thức.

Hiện tại chúng ta biết bằng ý thức.

Ý thức tuy liên kết với 5 thức trên nhưng vẫn độc lập trong phạm vi hoạt động của mình, thọ khổ vui, tưởng yêu ghét v.v... Phát xuất từ ý căn (Mạt na đặc biệt chấp ngã), ý thức là nguồn phiền não tham sân si mạn nghi tà kiến v.v... 7 thức chủ động tạo nghiệp tức là gieo nhân luân hồi (chủng tử). Khi chết, 6 căn ngừng hoạt động, 7 thức chấm dứt. Chủng tử tiềm ẩn trong tạng thức vẫn phát triển và biến hóa liên tục để dẫn tới sự thọ sanh đời sau. Gieo nhân hữu

lậu, gặt quả hữu lậu. Tiếp tục vòng luân hồi cứ mãi mãi không ngừng từ vô thủy.

Đức Phật thành đạo, khám phá ra nguồn nhân sanh tử nên phát minh phương cách giải thoát rất giản dị. Trước hết dùng ý thức quan sát phân biệt chánh tà chân vọng. Chỉ quán song tu, ý thức chuyển thành diệu quan sát trí. Mạt na được thức tỉnh, thoát phiền não thành bình đẳng tánh trí. Tạng thức hết mê mờ là đại viên kính trí. 5 thức trước thay vì tạo nghiệp, từ nay làm việc gì cũng vâng theo trí tuệ và từ bi nên được tên là thành sở tác trí. Rõ ràng nếu quay về tu 3 vô lậu học (giới định tuệ) thì tất cả chúng sanh đều có thể đầy đủ trí tuệ Như Lai. Bởi vì Phật tánh chính nhân ai ai cũng sẵn có.

Đã hơn 2500 lần nhân loại làm lễ kỷ niệm này. Chúng ta tự nhận là con Phật, học Phật và cầu thành Phật, hẳn cũng cần nhận rõ Phật là gì? Ở đâu?

*Nhất thừa viên đốn diệu pháp môn
Để chân thật thấy tánh thành Phật
Tay cầm mắt xem tâm miệng tụng
Nên biết đều là đại nhân duyên
Thấy nghe tùy hỷ chứng Bồ-đề
Rốt ráo viên thành đạo vô thượng.*

